Trafikutskottets betänkande 1985/86:7

om bilbältesanvändning m. m. (prop. 1985/86:62)

TU
1985/86:7

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrks förslaget i propositionen om att utvidga nuvarande krav på bilbältesanvändning så att det även omfattar sådana passagerare i personbilars baksäten som fyllt 15 år och som har en längd av minst 150 cm.

Tre m-motioner, vari yrkas avslag på detta förslag, avstyrks. Två av m-ledamöterna reserverar sig.

I m-, fp-, c- och vpk-motioner framhålls att ett utvidgat krav på bilbältesanvändning bör gälla alla personbilspassagerare oavsett ålder och kroppslängd.

Med anledning av dessa motionsyrkanden uttalar utskottet att regeringen snarast möjligt bör återkomma till riksdagen med förslag om användning av bilbälten eller andra skyddsanordningar för barn under 15 år och för dem som har en längd under 150 cm. Två av m-ledamöterna reserverar sig mot utskottets ställningstagande i denna del.

I fp-motionen begärs att ikraftträdandet av nya bestämmelser om bilbältesanvändning skall ske den 1 januari 1987, dvs. sex månader senare än vad regeringen föreslår. Yrkandet avstyrks.

Slutligen bör enligt utskottet riksdagen lämna utan erinran vad som i propositionen anförts om fyrpunktsbälten och om utmärkning av släp på långa fordonskombinationer.

Propositionen

I proposition 1985/86:62 om bilbältesanvändning m. m. föreslår regeringen (kommunikationsdepartementet) att riksdagen godkänner de av föredragande departementschefen angivna riktlinjerna för användning av bilbälte.

Vidare bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad föredragande departementschefen har anfört om

dels fyrpunktsbälten,

dels utmärkning av släp på långa fordonskombinationer.

1 *Riksdagen 1985/86. 15 saml. Nr 7*

Rättelse: S. 12, reservation 2 Utgår: Utskottet har — — —i fråga. Tillkommer: Utskottet godtar — — —i fråga.
S. 12, rad 1 nedifrån Står: yrkande Rättat till: yrkandena
S. 12, rad 3 nedifrån Står: avser Rättat till: avslår

I propositionen behandlas frågan om ett utvidgat krav på bilbältesanvändning så att det omfattar även passagerare i personbilars baksäten. Kravet föreslås gälla för personer som fyllt 15 år med samma undantag som i dag gäller för passagerare i framsätet.

Vidare konstateras att fyrpunktsbälten, s. k. rallybälten, inte bör godkännas som bilbälten när bilarna används i allmän trafik.

Slutligen behandlas också frågan om behovet av en utmärkning på långa fordonskombinationer som anger att ett släp är kopplat till dragbilen. Något krav på särskild utmärkning bedöms ej behöva införas.

Motionerna

1985/86:229 av Karin Israelsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om krav på bilbälte eller annan skyddsanordning skall omfatta även barn som färdas som passagerare i personbil.

1985/86:230 av Allan Åkerlind (m) vari yrkas att riksdagen avslår propositionen i den del som avser utvidgat krav på bilbältesanvändning så att det även omfattar passagerare i personbilars baksäten.

1985/86:231 av Hans Nyhage (m) vari yrkas att riksdagen uttalar att kravet på obligatorisk användning av bilbälte bör gälla i enlighet med vad som anges i motionen.

1985/86:232 av Margit Gennser (m) vari yrkas att riksdagen avslår proposition 1985/86:62.

1985/86:233 av Wiggo Komstedt (m) vari yrkas att riksdagen beslutar att lagen om obligatoriskt användande av bilbälten i bilars baksäten skall omfatta alla passagerare oavsett ålder eller kroppslängd.

1985/86:234 av Olle Grahn m. fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att 117 a § och 164 § vägtrafikkungörelsen skall få följande som *Motionärernas förslag* betecknade lydelse:

Nuvarande lydelse	*Motionärernas förslag*
117 a §	
Den som färdas i *framsätet på en personbil, en lätt lastbil eller en buss* på *en* sådan sittplats som är utrustad med bilbälte skall använda bältet, *om han fyllt 15 år och har en längd av minst 150 centimeter.*	Den som färdas i *bil* på sådan sittplats som är utrustad med bilbälte skall använda bältet.
Bilbältet behöver inte användas	Bilbältet behöver inte användas
1. när fordonet inte är i rörelse,	1. när fordonet inte är i rörelse,
2. vid backning, *eller*	2. vid backning,
3. vid färd inom parkeringsplatser, parkeringshus, bensinstations- eller verkstadsområden eller under liknande förhållanden.	3. vid färd inom parkeringsplatser, parkeringshus, bensinstations- eller verkstadsområden eller under liknande förhållanden *eller*

	4. av barn som använder annan särskild skyddsanordning för barn.
Bilbälte behöver inte heller användas *av föraren i yrkesmässig trafik för personbefordran eller* när det finns medicinska hinder enligt läkarintyg som har utfärdats före färden.	Bilbälte behöver inte heller användas av föraren i yrkesmässig trafik för personbefordran eller när det finns medicinska hinder enligt läkarintyg som har utfärdats före färden.

164 §

Till böter – – – – – – – – – – – – – – – frånhänt honom genom brott.

Är den som bryter mot 117 a § första stycket inte 15 år döms i stället föraren eller om förälder eller annan som har vårdnaden om barnet medföljer i bilen, denne.

2. att riksdagen beslutar att ikraftträdandet blir den 1 januari 1987,

3. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförs angående dispensgivning för familjer med fyra eller fler barn,

4. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförs angående kravet att alla barn med skolskjutsar skall använda bilbälte.

1985/86:235 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om att krav på bilbälte eller annan skyddsutrustning skall omfatta även barn som färdas i personbil.

1985/86:236 av Rolf Clarkson m. fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår propositionens förslag under rubriken 2:1 om krav på obligatorisk användning av bilbälte i baksätet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs under "Förslag".

1985/86:237 av Ulla Johansson och Kjell Nilsson (båda s) vari yrkas

1. att riksdagen för sin del uttalar att arbetsgruppen om bilbältesanvändning för passagerare under 15 år arbetar snabbt så att regeringen snarast kan återkomma till riksdagen med förslag till lag om bilbältesanvändning även för passagerare under 15 år,

2. att riksdagen hos regeringen anhåller om att åtgärder vidtas för att öka informationen i syfte att öka den frivilliga användningen av säkerhetsanordningar för att skydda de unga passagerarna.

1 Bilbältesanvändning

1.1 Nu gällande ordning

Enligt 11 § fordonskungörelsen (1972:595) skall personbil och lätt lastbil vara utrustade med bilbälten avsedda för förarplatsen och varje passagerarplats. Bältena skall vara försedda med upprullningsdon. I tung lastbil skall finnas fästpunkter för bilbälten.

Från den angivna regeln gäller flera undantag. Sålunda behöver t. ex. personbilar av 1968 eller tidigare års modell ej vara försedda med bilbälten i vare sig fram- eller baksäte. Vidare gäller att personbilar av 1969 eller tidigare års modell ej behöver vara försedda med bilbälten i baksätet. Kravet på upprullningsdon gäller ej — såvitt avser framsätet i en personbil — 1973 eller tidigare års modell och — såvitt avser baksätet — ej 1974 eller tidigare års modell.

Sedan den 1 januari 1975 gäller skyldighet i viss utsträckning att använda bilbälte vid färd med vissa motorfordon (prop. 1974:86, TU 15, rskr. 214). Enligt 117 a § vägtrafikkungörelsen (1972:603) gäller för närvarande skyldighet för den som färdas i framsätet på en personbil, en lätt lastbil eller en buss på en sådan sittplats som är utrustad med bilbälte att använda bältet, om han fyllt 15 år och har en längd av minst 150 centimeter.

Bilbälte behöver dock inte användas när fordonet inte är i rörelse, vid backning eller vid färd inom parkeringsplatser, parkeringshus, bensinstations- eller verkstadsområden eller under liknande förhållanden. Bilbälte behöver inte heller användas av föraren i yrkesmässig trafik för personbefordran eller när det finns medicinska hinder enligt läkarintyg som har utfärdats före färden.

1.2 Trafiksäkerhetsverkets förslag om utvidgat krav på bilbältesanvändning

Av propositionen framgår att trafiksäkerhetsverket (TSV) i december 1984 till regeringen överlämnat ett förslag om utvidgat krav på bilbältesanvändning. Förslaget innebär att bilbälten skall användas av alla som färdas i bil på sittplats som är utrustad med bilbälte oavsett om färden sker i framsätet eller baksätet. Därmed skulle skyldigheten att använda bilbälte även komma att omfatta den som färdas i tung lastbil, som på frivillig väg försetts med bilbälten. Vidare innebär TSV:s förslag att man slopar nuvarande undantag för förare i yrkesmässig trafik för personbefordran från skyldigheten att använda bilbälte. Eftersom barn under 15 år inte är straffmyndiga bör enligt verket straffrättsligt ansvar för enderas underlåtenhet att använda bilbälte vila på fordonets förare. Om en förälder eller annan som har vårdnaden om barnet medföljer i fordonet bör dock denne bära ansvaret. Verket föreslår slutligen att erforderliga författningsändringar träder i kraft så snart det är praktiskt möjligt, dock senast den 1 januari 1988.

Verkets förslag har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena återfinns i en bilaga till propositionen.

1.3 Propositionens förslag om utvidgat krav på bilbältesanvändning

Föredraganden ansluter sig för sin del till TSV:s förslag att kravet på obligatorisk användning av bilbälte bör utvidgas till att omfatta även passagerare i personbilars baksäten. Kravet bör dock endast gälla dem som fyllt 15 år och som har en längd av minst 150 cm. I övrigt bör samma undantag gälla som i dag gäller för bältesanvändning i framsätet på personbilar, dvs. när fordonet inte är i rörelse, vid backning eller vid färd inom parkeringsplatser, parkeringshus, bensinstations- eller verkstadsområden. Bilbälte bör inte heller behöva användas när det finns medicinska hinder enligt läkarintyg som utfärdats före färden.

I vad gäller frågan om skyldighet för förare i yrkesmässig trafik för personbefordran att använda bilbälte ansluter sig föredraganden till Svenska taxiförbundets uppfattning att därmed bör anstå till dess automatiska bilbältespåtagare finns allmänt förekommande till salu.

Föredraganden har inte heller funnit tillräckliga skäl att nu ansluta sig till TSV:s förslag att införa krav på bilbältesanvändning för förare av tung lastbil, om denna försetts med bilbälte.

Enligt föredraganden är det en allmän strävan i regeringens arbete att inte i onödan införa nya regler. Man söker också avskaffa onödiga straffbestämmelser på trafiklagstiftningens område. Självfallet bör man dock inte avstå från att införa nya bestämmelser, i fall där behovet ter sig särskilt angeläget. Inte minst den verkan som nuvarande bilbälteskrav har fått visar att man med små medel kan avsevärt förbättra trafiksäkerheten. Olycksutvecklingen på senare tid — för vilken en närmare redogörelse lämnas i propositionen — gör det nödvändigt att sätta in olycksförebyggande och skadereducerande åtgärder så snabbt som möjligt.

I vad gäller TSV:s förslag om att obligatoriet även skall omfatta barn under 15 år, framhåller föredraganden att flera remissinstanser har betonat att det behöver klarläggas hur de skyddsanordningar skall se ut som minderåriga barn bör använda. I remissyttrandena har man också tagit upp problemet vad som skall göras när det är fler personer i bilen än det finns bälten, t. ex. när fyra personer sitter i ett baksäte där det finns tre bälten.

För att se över de problem som remissinstanserna sålunda fäst uppmärksamheten på ämnar föredraganden tillsätta en arbetsgrupp som bör kunna lämna ett förslag senast under år 1986.

Föredraganden betonar att om skyldigheten att använda bilbälte begränsas till dem som är över 15 år och som har en längd av minst 150 cm kan regler härom införas relativt omgående. Sådana regler bör därför gälla redan från den 1 juli 1986. Till följd av den uppgift som tilldelats arbetsgruppen innebär den föreslagna begränsningen av ifrågavarande obligatorium på intet sätt att man åsidosätter intresset av att öka barnens trafiksäkerhet när de färdas i bil.

Om riksdagen godkänner den i propositionen föreslagna utvidgningen av bilbälteskravet kommer föredraganden att föreslå regeringen den ändring i 117 a § vägtrafikkungörelsen som behövs.

I propositionen erinras om att riksdagen år 1983 beslöt ge regeringen till känna att det borde undersökas om s. k. fyrpunktsbälten — eller rallybälten — för tävlingsbilar kunde godkännas när de används som bilbälten i personbilar i vanlig trafik (motion 1982/83:1397, TU 1, rskr. 37).

TSV har — framgår det av propositionen — på regeringens uppdrag redovisat konsekvenserna av att godkänna fyrpunktsbälten. Verket anger att man klart påvisat att dessa inte ger samma skydd som ett trepunktsbälte i händelse av kollision.

Föredraganden framhåller att skillnaden i skyddseffekt beror på olikheter i bältenas huvudsakliga funktion. Trepunktsbältets viktigaste uppgift är att skydda förare och passagerare vid en kollision eller vid en häftig inbromsning. Rallybältenas primära funktion är däremot att hålla föraren på plats i stolen så att fordonet kan manövreras även vid stora sidoaccelerationer under kraftig kurvtagning. Vidare skall dessa bälten fixera förare och passagerare i stolen vid en voltning, dvs. under andra betingelser än vad som råder i normal trafik.

Mot den angivna bakgrunden gör föredraganden den bedömningen att fyrpunktsbälten för tävlingsbilar inte bör godkännas som bilbälten i personbilar i vanlig trafik.

2 Utmärkning av släp på långa fordonskombinationer

Riksdagen beslöt år 1982 att ge regeringen till känna att regler borde införas om obligatorisk utmärkning av släp på långa fordonskombinationer (motion 1981/82:1893, TU 19 och 26, rskr. 231).

TSV finner det tveksamt om det föreligger ett tillräckligt underlag för att kunna bedöma värdet av en obligatorisk utmärkning av långa fordonskombinationer. Verket är emellertid — om det befinns önskvärt — berett att ta fram ytterligare beslutsunderlag.

Föredraganden framhåller att TSV kontinuerligt följer utvecklingen inom fordonsområdet, bl. a. konstruktions- och utmärkningsfrågor. Någon specialinriktad studie beträffande en skylt vars syfte kan ifrågasättas bör inte pressas in i verkets ordinarie program, där andra mer angelägna frågor ställer anspråk på verkets utredningsresurser.

Slutsatsen blir enligt föredraganden att något krav på utmärkning av långa fordonskombinationer inte för närvarande bör införas.

3 Utskottet

3.1 Utvidgat krav på bilbältesanvändning

De frågor som utskottet har att behandla med anledning av de i propositionen angivna riktlinjerna och motionerna är, till en början, om nu gällande krav på bilbältesanvändning bör utvidgas till att omfatta sådana passagerare i personbilars baksäten som fyllt 15 år och som har en längd av minst 150 cm. Vidare har utskottet att ta ställning till frågan om ett sålunda vidgat krav bör ytterligare vidgas så att det omfattar *alla* personbilspassagerare, oavsett ålder och kroppslängd. En tredje fråga är när regler om ett utvidgat krav på bilbältesanvändning bör träda i kraft. Utskottet har slutligen att behandla de i propositionen angivna riktlinjerna för bilbältesanvändning i vad de avser bl. a. förare i yrkesmässig trafik för personbefordran och förare av tung lastbil.

Frågorna behandlas i det följande i den angivna ordningen.

3.1.1 Obligatorisk bilbältesanvändning för baksätespassagerare som fyllt 15 år och som har en längd av minst 150 cm

I motionerna 1985/86:236 (m) och 1985/86:230 (m) yrkas avslag på propositionen i den del den avser utvidgat krav på bilbältesanvändning. I motion 1985/86:232 (m) yrkas avslag på propositionen. I den förstnämnda motionen yrkas vidare att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vad som i motionen anförs om bl. a. vissa informationsinsatser i syfte att på frivillighetens väg öka användningen av bilbälten i baksätet.

Till stöd för avslagsyrkandet i motion 1985/86:236 (m) anför motionärerna bl. a. att en grundläggande förutsättning vid införandet av lagregler är att dessa effektivt kan övervakas och överträdelser beivras. Propositionens förslag — fortsätter motionärerna — innebär ökade arbetsuppgifter för polisen. Några ökade resurser för denna är det emellertid inte tal om. Vissa uppgifter tyder på att 30—60 poliser på helårsbasis skulle behöva användas för att kontrollera efterlevnaden av de föreslagna nya bestämmelserna. Det betydande merarbete som det blir fråga om kommer att tas från polisens ordinarie trafikövervakningsarbete. Det kan antas att detta arbete är angelägnare än att övervaka efterlevnaden av de nya bestämmelserna. Dessas nettoeffekt framstår därför som svårbedömbar.

I ett avsnitt av motionen med rubriken Förslag framhåller motionärerna att användningen av bilbälten i baksätet har stigit från 5 % år 1980 till dagens 15—20 %. Enligt motionärernas uppfattning finns det goda förutsättningar att denna positiva utveckling skall fortsätta. Det är utomordentligt viktigt — betonas det vidare i motionen — att intensifiera ansträngningarna för att förmå trafikanterna i både fram- och baksätet att använda bilbälte. Väl avvägda kraftfulla informationsinsatser via bl. a. TSV och nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF) bör sättas in i syfte att på

frivillighetens väg öka användningen av bilbälten i baksätet. Målsättningen för detta arbete skall vara att minst hälften av passagerarna vid 1980-talets slut använder bilbälte i baksätet. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att finna tillfredsställande bilbälten för passagerare under 15 år. Först när den föreslagna informationsinsatsen utvärderats finns det anledning att överväga lagstiftning.

Motionärerna yrkar att vad de sålunda anfört skall av riksdagen som dess mening ges regeringen till känna.

I motion 1985/86:230 (m) framhålls att de föreslagna reglerna är onödiga och inkonsekventa, varför propositionen i denna del bör avslås.

I motion 1985/86:232 (m) framhålls att barn inte omfattas av de föreslagna nya reglerna. Dessa leder därför med stor sannolikhet till att allmänheten får uppfattningen att det är säkrast för barn som ej fyllt 15 år att avstå från bilbälte. I stället för tvingande regler bör informationen om bilbältesanvändning i baksätet intensifieras, i första hand med inriktning på barns säkerhet.

På de grunder som anges i propositionen ansluter sig utskottet till föredragandens uppfattning att nu gällande krav på bilbältesanvändning bör utvidgas till att omfatta passagerare i personbilars baksäten. Den omständigheten att regeringens förslag undantar vissa kategorier av baksätespassagerare från det utvidgade kravet bör enligt utskottets mening ej föranleda avslag på propositionen.

Utskottet delar den i motion 1985/86:236 (m) uttalade uppfattningen om vikten av att intensifiera ansträngningarna för att förmå trafikanterna i både fram- och baksätet att använda bilbälte. Även i propositionen framhålls för övrigt den stora betydelsen av information för den föreslagna reformens framgångsrika genomförande. Enbart information kan dock enligt utskottets mening inte leda till den omfattande bilbältesanvändning som tvingande regler torde komma att innebära.

Med hänvisning till det anförda avstyrks samtliga motionsyrkanden som nu är i fråga. Regeringens förslag i här berörd del tillstyrks.

3.1.2 Obligatorisk bilbältesanvändning för personbilspassagerare oavsett ålder och längd

I motion 1985/86:231 (m) framställs ett yrkande som innebär att personbilspassagerare oavsett ålder och kroppslängd och oavsett om de färdas i fram- eller baksätet skall omfattas av krav på användning av bilbälte eller liknande anordning.

Liknande yrkanden framställs i motionerna 1985/86:229 (c), 1985/86:234 (fp) och 1985/86:235 (vpk), men de begränsas till att avse barn.

Enligt motion 1985/86:233 (m) bör alla baksätespassagerare oavsett ålder och kroppslängd omfattas av krav på bilbältesanvändning.

I motionerna framhålls bl. a. att flertalet remissinstanser tillstyrkt att även minderåriga bör omfattas av ett obligatorium i fråga om användning av bilbälte eller annan skyddsanordning. Vidare betonas att det i marknaden finns ett rikt utbud av goda skyddsanordningar för barn vid bilåkning.

Säkerhetskrav får inte — heter det i vpk-motionen — tillbakavisas med motivering att skyddsanordningarna kan bli bättre. Problemet med fler passagerare än det finns bälten för bör enligt fp- och c-motionerna kunna lösas genom dispensregler.

I fp-motionen understryks dessutom angelägenheten av skärpta regler i fråga om barns bältesanvändning vid skolskjutsning eller andra liknande transporter. Krav bör införas på att alla barn vid skolskjutsning i bil skall använda bilbälte.

Utskottet vill med anledning av samtliga dessa motionsyrkanden starkt understryka vikten av att även barn under 15 år och personer som inte har en längd av minst 150 cm omfattas av tvingande regler om användning av bilbälten eller likvärdiga skyddsanordningar.

Det är därför angeläget att den arbetsgrupp som föredraganden — enligt vad utskottet erfarit — numera tillsatt med största möjliga skyndsamhet söker finna lösningar på de problem i fråga om skyddsanordningars utformning och godkännande som för närvarande synes föreligga, inte minst i de fall där det finns fler passagerare i en bil än det finns bälten. Utskottet förutsätter vidare att arbetsgruppen behandlar frågan om straffansvar för minderårigas underlåtenhet att använda bilbälte eller annan skyddsanordning.

Utskottet förutsätter också att regeringen — så snart arbetsgruppen avslutat sitt arbete och presenterat sina förslag — återkommer till riksdagen med förslag om användning av bilbälten eller andra skyddsanordningar för barn under 15 år och för dem som har en längd under 150 cm.

Utskottets ställningstagande innebär att syftet med motionerna 1985/86:229 (c), 1985/86:231 (m), 1985/86:233 (m), 1985/86:234 (fp) yrkandena 1, 3 och 4 samt 1985/86:235 (vpk) torde få anses tillgodosett. Härav följer vidare att motion 1985/86:232 (m) i här berörd del avstyrks.

Vad utskottet nu har anfört bör av riksdagen ges regeringen till känna.

I motion 1985/86:237 (s) yrkas att riksdagen för sin del uttalar att den av föredraganden tillsatta *arbetsgruppen för bilbältesanvändning* bör arbeta så snabbt att regeringen snarast kan återkomma till riksdagen med förslag till bestämmelser om bilbältesanvändning även för passagerare under 15 år. Vidare yrkas att riksdagen hos regeringen anhåller att åtgärder vidtas i syfte att förbättra informationen och att därigenom öka den frivilliga användningen av säkerhetsordningar för att skydda de unga passagerarna.

Utskottet finner — med hänvisning till vad som anförts i det föregående — syftet med ifrågavarande motionsyrkanden tillgodosett. Dessa bör därför kunna lämnas utan någon riksdagens åtgärd.

3.1.3 Tidpunkten för ikraftträdandet av regler om ett utvidgat krav på bilbältesanvändning

I motion 1985/86:234 (fp) yrkas att tidpunkten för ikraftträdandet av regler om ett utvidgat krav på bilbältesanvändning flyttas fram från den 1 juli 1986 till den 1 januari 1987. Som skäl för uppskovet anges de investeringar och ombyggnader av bilar som kan komma i fråga för privatpersoner såväl som

det allmänna med anledning av motionärernas önskemål om att ett utvidgat krav på bilbältesanvändning även skall omfatta dem som inte har fyllt 15 år. Tiden fram till den 1 januari 1987 bör utnyttjas till att genomföra kraftiga informationsinsatser.

Om riksdagen antar förslag om ett utvidgat krav på bilbältesanvändning bör enligt utskottets mening regler härom träda i kraft så snart det är praktiskt möjligt och lämpligt. Den av föredraganden föreslagna tidpunkten — den 1 juli 1986 — synes väl avvägd.

Av det sagda följer att motionsyrkandet avstyrks. Detsamma gäller motion 1985/86:232 (m) i här berörd del. Regeringens förslag i motsvarande del tillstyrks.

3.1.4 Riktlinjer i övrigt i fråga om ett utvidgat krav på bilbältesanvändning m. m.

Utskottet har ingen erinran mot att förare i yrkesmässig trafik för personbefordran tills vidare undantas från krav på att använda bilbälte. Detsamma gäller förare av sådan tung lastbil som försetts med bilbälte.

Vidare har utskottet inget att erinra mot att regler om ett utvidgat krav på bilbältesanvändning gör samma undantag som för närvarande gäller för bilbältesanvändning i framsätet på personbilar enligt 117 a § andra stycket vägtrafikkungörelsen. Liksom för närvarande bör bilbälte inte heller behöva användas när det finns medicinska hinder enligt läkarintyg som har utfärdats före färden.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 1985/86:232 (m) i här berörda delar och tillstyrker regeringens förslag i motsvarande delar.

3.2 Övriga frågor

Vad föredraganden anfört om *fyrpunktsbälten* och *utmärkning av släp på långa fordonskombinationer* har inte givit utskottet anledning till erinran. Härav följer att motion 1985/86:232 (m), vari yrkas avslag på propositionen i dess helhet, avstyrks i motsvarande delar.

4 Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *obligatorisk bilbältesanvändning för baksätespassagerare som fyllt 15 år och som har en längd av minst 150 cm*
att riksdagen med godkännande av de i propositionen angivna riktlinjerna i denna del avslår motionerna 1985/86:230 (m), 1985/86:232 (m) i motsvarande del och 1985/86:236 (m),

2. beträffande *obligatorisk bilbältesanvändning för personbilspassagerare oavsett ålder och längd*
att riksdagen med anledning av de i propositionen angivna riktlinjerna i denna del och motionerna 1985/86:229 (c), 1985/86:231 (m), 1985/86:233 (m), 1985/86:234 (fp) yrkandena 1, 3 och 4 och 1985/

86:235 (vpk) samt med avslag på motion 1985/86:232 (m) i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

3. beträffande *arbetsgruppen för bilbältesanvändning*
att riksdagen lämnar motion 1985/86:237 (s) utan åtgärd,

4. beträffande *tidpunkten för ikraftträdandet*
att riksdagen med godkännande av de i propositionen angivna riktlinjerna i denna del avslår motionerna 1985/86:232 (m) i motsvarande del och 1985/86:234 (fp) yrkande 2,

5. beträffande *riktlinjer i övrigt i fråga om ett utvidgat krav på bilbältesanvändning m. m.*
att riksdagen med godkännande av de i propositionen angivna riktlinjerna för användning av bilbälte — i de delar de ej omfattas av utskottets hemställan under mom. 1, 2 och 4 ovan — avslår motion 1985/86:232 (m) i motsvarande delar,

6. beträffande *fyrpunktsbälten*
att riksdagen med avslag på motion 1985/86:232 (m) i denna del lämnar utan erinran vad i propositionen härom anförts,

7. beträffande *utmärkning av släp på långa fordonskombinationer*
att riksdagen med avslag på motion 1985/86:232 (m) i denna del lämnar utan erinran vad i propositionen härom anförts.

Stockholm den 10 december 1985

På trafikutskottets vägnar

Kurt Hugosson

Närvarande: Kurt Hugosson (s), Rolf Clarkson (m), Olle Östrand (s), Gösta Andersson (c), Rune Johansson (s), Margit Sandéhn (s), Hugo Bergdahl (fp), Görel Bohlin (m), Sten-Ove Sundström (s), Jarl Lander (s), Anders Andersson (m), Rune Thorén (c), Yngve Wernersson (s), Ingrid Hasselström-Nyvall (fp) och Viola Claesson (vpk).

Reservationer

1. Obligatorisk bilbältesanvändning för baksätespassagerare som fyllt 15 år och som har en längd av minst 150 cm (mom. 1)

Rolf Clarkson och Anders Andersson (båda m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "På de" och slutar med "del tillstyrks" bort ersättas med text av följande lydelse:

På de grunder som anges i motion 1985/86:236 (m) ansluter sig utskottet till uppfattningen att propositionens förslag om ett utvidgat krav på bilbältesanvändning bör avslås.

I likhet med upphovsmännen till nämnda motion finner utskottet det angeläget att informationsinsatser av den art och med den inriktning som föreslås i motionen görs med det snaraste.

Av det anförda följer att utskottet tillstyrker motion 1985/86:236 (m) och avstyrker regeringens förslag i här berörd del.

Genom utskottets ställningstagande torde syftet med motionerna 1985/86:230 (m) och 1985/86:232 (m) i denna del få anses tillgodosett.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

> 1. beträffande *obligatorisk bilbältesanvändning för baksätespassagerare som fyllt 15 år och som har en längd av minst 150 cm*
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86:236 (m), med anledning av motionerna 1985/86:230 (m) och 1985/86:232 (m) i denna del samt med avslag på propositionens förslag till riktlinjer i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

2. Obligatorisk bilbältesanvändning för personbilspassagerare oavsett ålder och längd (mom. 2)

Rolf Clarkson och Anders Andersson (båda m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "till känna" bort ersättas med text av följande lydelse:

Utskottet godtar propositionens förslag att passagerare i personbilars baksäten som ej fyllt 15 år och som är under 150 cm undantas från krav på obligatorisk bilbältesanvändning. Härav följer att utskottet avstyrker motionerna 1985/86:229 (c), 1985/86:231 (m), 1985/86:233 (m), 1985/86:234 (fp) yrkandena 1, 3 och 4 samt 1985/86:235 (vpk) beträffande obligatorisk bilbältesanvändning m. m. för nämnda passagerarkategorier. Vidare avstyrks motion 1985/86:232 (m) såvitt nu är i fråga.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

> 2. beträffande *obligatorisk bilbältesanvändning för personbilspassagerare oavsett ålder och längd*
> att riksdagen med anledning av propositionens förslag till riktlinjer i denna del avslår motionerna 1985/86:229 (c), 1985/86:231 (m), 1985/86:232 (m) i motsvarande del, 1985/86:233 (m), 1985/86:234 (fp) yrkandena 1, 3 och 4 samt 1985/86:235 (vpk),

Liber Tryck AB Stockholm 1986